

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 4 kr.
Hétfői szám 2 kr.

Megjelen minden **hétfőn** délben, **szerdán**, **pénteken** és **vasárnap** reggel.

Felelős szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi irodája, Kaszincegy-utca.
Telefon szám 119.

Kiadóhivatal:

Kossuth-utca, Vojnich palotában.
Telefon szám 42.

Nyitár soronkint 20 krajczár.

Szell Kálmán körutja.

Elragadtatással veszi tudomásul az ország nagyközönsége a megváltoztatott politikai irányt, amely Szell Kálmánnak kormányra lépte óta Magyarországot a korrupció mocsarából kiemelni hivatva van. Nagyban tehát megjavult a politikai helyzet. A lélekvásárlás országos mizériája szünetel tehát és a jobb korszak előhírnökének kürtfuvása kellemesen ébresztette föl a nemzetet beteges álmából.

Mindez azonban csak nagyban történt. A részletekben azonban ott vagyunk, ahol voltunk. Közigazgatásunk betegségeit még nem gyógyították meg.

A miniszterelnöknek még ideje sem volt arra, hogy betekintést szerezzen abba, hogy mi történik a megyékben és a törvényhatóságoknál.

Általános és a nagypolitikához tartozó dogmatikus elvek lettek eddigéig kijelentve és a megvalósításhoz közelebb hozva, de tényleges eredményről még szó sem lehet, mert hiszen a vidéken lappangó bajokat még fel sem kutatták, tehát még meg sem gyógyíthatták.

Azt hisszük, hogy ennek is nemso-kára be kell következnie.

A lokális bajoktól, a városházi slendriánságtól, az erkölcstelen ügykezeléstől még hemzseg ez az ország és nincs okunk feltételezni, hogy másutt sokkal különb viszonyok uralkodnának, mint nálunk.

Ha Magyarországon egy közigazgatási nagytakarításba akarna belefogni a kormány, akkor bátorságosan 10,000 kormánybiztost kellene kiküldeni, akik az ügykezelés bűneit kikutathatnák.

Nem hisszük, hogy 98%-nál kevesebb volna azoknak a községeknek a száma, ahol minden rendben van, ahol nincs csalás, lopás és a szó szoros értelmében a leghatározottabb bünpalástolás, ahol ne találkoznának a hivatalos eltussolásokkal, az egyéni érdekek piszkos indító okaival, a kapzsisággal és a haszonleséssel, amelynek takarójául a hivatalos állás köpönyegét használják fel.

Ha Szell Kálmán ezeket a bajokat felismerendő, olyan hivatalos körutat tenne az országban mint ahogy a legmagasabb rangú generális a hadseregénél teszi — és minden embernek joga volna kilépni a sorból és elmondani a baját és sérelmét: ez mindenestre nem lenne unalmas reá nézve. Csodákat hallana, csodákat látna. Elhinné azt, hogy Ázsiából származtunk. Ezt a körutját azonban csakhamar félbeszakítaná, mert meggyőződne arról, hogy vizsgálóbírákra és zsandárookra van szüksége, hogy elejét vegye annak a minősítellen basázkodásoknak és amikkel azok a bünfészek tele vannak. Csak bele kell nyulni és okvetlen hümpöset markol. Kis községek és mezővárosok a jegyői üzletszellem alatt nyögnek — míg a törvényhatóságok népakarat hamisításával megalakított képviselői testületek léha ellenőrzése mellett rohannak a tönk szélére.

Mindegyiknek meg van a maga szipolyozó nadálya — a saját Júdása, aki fizetés mellett hozzájárul a közérdek megőléséhez. Tekintélyes állású tolvajokra, közbecsülésnek örvendő valódi szédelőkre akadna, akik ügyességükkel minden gazságot leleplezni tudnak akik dominálnak hivatalban és társadalomban, akik markukba nevetnek, hogy hogyan tudnak homokot szórni a felettes hatóság és a nagyközönség szemébe, akik maguk palotákat harácsolnak össze tulajdonjoggal, míg ellenben a vezetésekre bizott nép kunyhói széjjel mállanak — mert annyit sem hagynak meg azoknak, hogy a vakolathoz szükséges meszanyagot megvehessék.

Közelebbről nézve ezt tapasztalná a miniszterelnök és akkor azt is tapasztalná, hogy amit elméletben odafenn megcsinálnak a Házban — milyen gyatva kivitelre talál itt a vidéken.

Ilyen körutat ajánlunk mi a miniszterelnöknek. Nem volna nagy öröme tőle, — de hasznos lenne, annyi bizonyos!

Dögsertéshus a forgalomban.

— Saját tudósítónktól. —

Legutóbbi számunkban közölt ama cikkünk, hogy a rendőrség, illetve a vizsgálatot vezető Vojnics Béla kapitány kinyomozta azt, hogy Kiss Testvérek helybeli hentesáru cég tulajdonosai esett sertések husát eladják és hogy bűzös, férges húst használnak fel. Ittelék gyanánt, — élénk beszéd tárgyát képezi a városban, mindenütt megbotránkozásal itélik el a cég tulajdonosait és nagy meglepéssel fogadják a kapitánynak a lapunkban közölt szigorú ítéletét, amely szerint Kiss Testvéreket 200 frt bírságra, 60—60 napi elzárásra, az iparjog megvonására és a város területéről való kiutasításra ítélte. A botrányos esetről Eberhardt József állami állatorvos sürgőnyileg értesítette a minisztert, hogy mindenről tájékozva legyen.

A cég tulajdonosai dr. Reisner Lajos ügyvéd képviseletében tegnap nyújtották be fellebbezésüket az ítélet ellen és Szalay Mátyás főkapitány már a ma délelőtt megtartott tanácsülésen referálta az ügyet. Mindenesetre nagyon helyesen cselekedett a főkapitány, hogy oly sürgősen intézkedett ez ügyben.

A mai tanácsülésen az előadó főkapitány részletesen ismertette az ügyet és a tanácsnak az volt az egyhangú véleménye, hogy nagyon helyes az ítélet és csak az a hiba, hogy szigorúbb büntetést nem lehet rájuk kiszabni. Az ítélet, mint értesülünk holnap fogják szövegezni.

Nem kommentáltuk volna ezt a sajnálatos dolgot, ha egyik lapársunk legutolsó számában „Az ipar és személyes szabadság” czím alatt vezércikkben nem foglalkozott volna ezzel a dologgal — még pedig a bűnös hentescég érdekében.

Ha joggal és indokolatlan a kapitányság ítélete — kérjen orvoslást a miniszteriumtól a cég, de az ilyen „közveszélyes” (mert az!) iparos nem érdemli meg, hogy pártfogásba vegyék, nem érdemli meg, hogy szót emeljen mellette a sajtó egyik organuma.

Abban az újságcikkben nem a cég ügyvédje: dr. Reisner Lajos szólalt meg. Nem az iparhatósági biztos dr. Reisner Lajos vezércikkzett. A sajtó nevében kér elégtételt egy lap, melynek főszerkesztője az iparos ügyvédje: dr. Reisner Lajos és melynek főmunkatársa: dr. Bölits József városi első aljegyző.

Nem azon botránkozott meg a közönség, hogy ezeket az embereket, kik

döghussal árasztják el a várost — azóta, mióta városunkban letelepedtek — oly szigorúan büntette meg a rendőrkapitány, a nagyközönség nem ismeri a törvény enyhe paragrafusát, amely csak 2 havi elzárást és 200 frt terjedhető pénzbírságot szab ki az ilyen »kihágásnak« minősített, de bünténynek minősíthető aljas cselekményt, de megbotránkozással tárgyalta az esetet, mikor közudomásra hoztuk és megbotránkozással olvassa a »B. Újság« vezércikkét, amely elé merész védelembe venni az ilyen ügyet.

Azért mert véletlenségből a lap főszerkesztője ügyvéd is, azért mert az ügyvédet a felelősségért, az esetleges közbenjárásért, az a bűnös iparos megfizette — szabad a sajtó nevében pártfogásba venni?

A mi iparosaink arra a felhívásra nem fognak a bűnös cég védelmére kelni, a mi iparosaink úgy mint a nagyközönség maga fogja kiűzni azokat az iparosokat, kik nem törődve a nagyközönség érdekeivel, egészségével: döglött, vészes betegségben elhullott sertések húsát dolgozzák fel és hoznak forgalomba csak egyéni hasznuk szempontjából indulva ki. *l. b.*

Különfélék.

— **A közigazgatási bizottság ülése** Szabadka város közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt Schmausz Endre főispán elnöke alatt ülést tartott a mikor is a többek között a következő közérdekű ügyek tárgyaltak le: Dr. Kertész Sándor tisztii főorvos jelentése szerint a múlt hóban a közegészségi viszonyok kedvezőek voltak. A kórházban április végén 203 beteget ápoltak. Kurucz Gyula tanfelügyelő jelentése az iskola látogatások alkalmával tapasztaltakról elég kedvezőnek tünteti fel a haladást, a múlt hóban egyenes adóban befolyt 9142 frt 35 kr. bélyeg és jog illetékben 5506 frt 40 kr. fogyasztási és italdobban 38191 frt 48 kr. Dr. Ringhofer Lajos kir. ügyész jelentése szerint április hó végén a fogházban 117 fogoly volt. A fegyelmi választmány is tartott ülést. Ilgen Ignác fegyelmi ügyét tárgyalták, a vizsgálat kiegészítését rendelték el.

— **Kapunk katonaságot.** Arról értesülünk, hogy a 86 ik gyalogezred hadtestparancsnoksága át irt a szabadkai hadkiegészítő parancsnoksághoz, hogy lépjen érintkezésbe a városi hatósággal és kérdezze meg, hajlandó lenne-e a város a 86-ik gyalogezred három zászlóaljának új lakantányt építeni vagy pedig e célra elégséges helyet kijelölni. Grozdanics alezredes e tárgyban felkereste Mamusich polgármestert és megbeszélte vele az ügyet, úgy értesülünk, hogy a legközelebbi napokban döntés alá kerül a dolog. Reméljük, hogy a városi hatóság azon lesz, hogy megkapjuk a katonaságot.

— **Házasság.** Oblát Henrik Zomborból f. évi május hó 21-én d. u. 4 órakor esküszik örök hűséget Grünfeld Flóra kisasszonynak, Grünfeld Fülöp kereskedő leányának, Szabadkán.

— **Elhunyt hitközségi elnök.** A csantavéri izr. hitközséget súlyos veszteség érte, mert derék vezetője Basch Albert ki 9 éven át mint elnök a legőszintébb odaadással vezette

a hitközség ügyeit, e hó 10-én életének 59-ik évében elhunyt. Basch Albert a hitközség legrégebb és legelőkelőbb családjának volt tagja. Kereskedelmi és iparvállalatai által, melyeket testvérbátyjával évek hosszú során át üzdött, nem csak család vagyonát iparkodott gyarapítani, hanem törekedett a közlakóság egyrészt a megélhetést is megkönnyíteni. Nagy szolgálatokat tett hitközségének; vagyoni állapotának gyarapításáért nem riadt vissza még a legnagyobb munkától a legfáradtságosabb utánjárástól sem. Embertársával szemben a legelőzékenyebb és leghumanusabb álláspontot foglalta el; nemesi oklevele nem volt ugyan, de szíve telve volt nemesréggel. Hogy a község minden osztálya szekerettel csüggött rajta, fényesen bizonyul az által, hogy minden testület iparkodott kegyelelelelel egy egy koszorút helyezni ravatalára és a gyászba borult özvegynek mély fájdalomt pedig több küldetésig valamint számosan egyenként iparkodtak részvétők kifejezésével enyhíteni. E hó 12-én kísérték ki a temetőbe az egész község részvétele mellett.

— **Összeütközött a villamossal.** Tegnapelőtt d. e. 10 óra tájban a Kossuth utcában haladó 4. sz. villanykocsitól megvadult Huszta Ferencnek arra haladó lova, és a kocsival neki ment a villamos kocsinak, úgy, hogy csak a kocsivezető gyors fékezésének köszönhető, hogy nagyobb szerencsétlenség nem történt. Mindazonáltal a kocsiban levők kiestek, a kocsit összetört, a villamos kocsit ablaka pedig bezúzódott.

— **Eljegyzés.** Csovic Tamás, a „Közgazdasági bank részvénytársaság“ tisztviselője f. hó 7-én eljegyezte Malagurszki János városi értékképviselő és földbirtokos leányát Jozefát.

— **Tűz Bajmokon.** Bajmokról írják, hogy tegnap reggel Blum Géza kereskedő háza leégett. A kár azonban megtérül mert az épület biztosítva volt.

— **Életunt szabólegény.** Budapesten a Kazinczy utca 10. számú házában Stolcz Antal bács-kulai születésű, huszonkét éves szabólegény tegnapelőtt éjjel föbe lötte magát és csakhamar kiszendvedt. Apjának levelet irt, a melyben így rendelkezik a maga temetéséről: „Már a más világon szeretnék lenni, vitessetek haza, nem akarom, hogy holttestem itt nyugodjék.“ A rendőrség a halottat a bonczoló intézetbe vitette.

— **Baja város közgyűlése.** Baja város törvényhatósági bizottsága tegnapelőtt tartotta rendes közgyűlését, Schmausz Endre főispán elnökelelelel. A polgármester jelentése után örvendetesen vette a közgyűlés a tanácsnak azon jelentését tudomásul, miszerint Túrri István tábornok a város nagyszerű szülőttje a gimnáziumnál egyezer koronás öszlőndijas alapítványt tett. Ugyanily alapítványt tett Túrri tábornok a városi polgáriskolánál. Tehát összesen kétezer koronás az alapítvány. A közgyűlés a szeptemberben megtartandó helyi ipar kiállítás céljaira ezer koronás összegű segílyt szavazott meg. Több kisebb ügy lefárgyálása után a közgyűlés véget ért.

— **Ismét egy hős Dobó.** Ma délelőtt egy munkás leány állított be Herczerh kapitányhoz és előadta, hogy őt Dobónak hívják és huszár szeretne lenni. A kapitány ránézett a leányra akit Dobónak hívnak (sőt talán Katicának is) és megkérdezte hogy hova való, de miután látta, hogy a leány nem ép elméjű beküldte a kórházba.

— **Kutyaszínház.** A Jókai utcában két bódé van felállítva, amelyek közül az egyikben kutyák játszanak. Ezeket a kutyákat nem lehet összehasonlítani azokkal amelyekel cirkusokban szoktak mulatogni. Különösen érdekes a »Flock« nevű kutya a mely ha a táblára, a kitért arczképek közül valamelyiknek nevért írják fel, előbb elolvassa, kikeresi az arczképet és bemutatja a közönségnek. A másik kutya meg számol, összead, kivon, szoroz és oszt. A legokosabb e komikus művész társaságban »Káro« amelyek a »Marihi« operából egy részletet játszik harmoniumon. A kutyák gazdája Prachtel H. nagy ügyességgel tanította be a kutyákat és valóban érdemes ezeket megtekinteni.

— **Az elhagyott szerető.** Feltűnően szép leány volt és beleszeretett egy szegény fiuba. Volt gazdag udvarlója is, férjhez is mehetett volna de jó és hű szíve volt e leánynak s várt az ő diákjára éveken át. A diák aztán állást kapott a vidéken, s azontul már csak leveleztek egymással. S a mint ez történni szokott, a levelek mind egyre ritkábban érkeztek, a fiatal embernek a mint emelkedett az állása azonképen hanyatlott a szerelme. Végre megirta az utolsó levelet. Horváth Szidonia apatini leány elolvasta, egy revolvert vett magához s kintazott Kőbökükra. Kedvese ki ott nagy ur most, nem volt otthon, a leány azonban bement a lakásába bezárkozott és várt, mikor a férfi hazajött az előszobában pisztolydurranás fogadta. A zárt ajtóhoz rohant, ki akarta feszíteni, ekkor megszólalt beülről a leány: — Isten veled! Nyomban erre egy második durranás hallatszott, utána egy test zuhanása, kiszakították az ajtót ott feküdt Horváth Szidonia nagy vértócsa közepén. A golyó fejét furta át s rögtöni halált okozta.

— **Megszurkált diák.** Ma délelőtt sürgöny érkezett a halasi rendőrségtől a mi rendőrségünkhöz, a melyben az foglaltatott, hogy egy Imgrund nevű VIII. osztálybeli tanuló megszúrta magát és az ottani kórházban életveszélyes sebeivel fekszik. A rendőrség azonnal értesítette Imgrund János közös hadseregbeli őrmestert a fiának apját az esetről, a ki a délutáni vonattal Halasra utazott beteg fiához. A szerencsétlen apának csak nem rég egyik fia lötte agyon magát, most meg tanuló fiát szurkálták meg életveszéliesen.

— **Széchenyi József ünneplése.** Lélekemelő ünnepet ült tegnapelőtt a zombori kir. törvényszék és a kerületéhez tartozó kir. járásbíróságok bírói kara. Széchenyi Józsefnek, a zombori kir. törvényszék 25 eszten dőn keresztül volt érdemes elnökének, népszerű s közszereplőnek örvendő országos képviselőnek arczképét leplezték le. Az ünnepelés egészen családias jellegű volt, amennyiben csak a kir. törvényszék és az ottani kir. járásbíróság bírói és jegyzői kara veit részt benne. Az egybegyűltek megbízásából Dömötör Pál kir. táblaj bíró és Szondy Mátyás kir. törvényszéki bíró hívták meg az ünnepet, kit dr. Gozsdu Elek, a törvényszék elnöke költői szárnyalású remek beszéddel fogadott, kiemelvén Széchenyi Józsefnek hervadhatatlan nagy érdemeit, hogy a zombori törvényszéket az ország legelső törvényszékei sorába emelte. Széchenyi meghatottan köszönte meg volt hivatalnoktársainak ezen impozáns megnyilvánult ragaszkodását, melyet dr. Gozsdu Elek oly szívhez szólóan tolmácsolt s ezzel a pompásan sikerült kép megtekintése után az ünnepély véget ért.

— **Hároméves gyilkos.** Baracsán — mint bajai levelezőnk írja — borzalmas szerencsétlenség történt. Egy hároméves gyermek játék közben pisztolyal agyonlőtte hasonló koru játszópajtását. Nagy Mátyás szántóval lakos tegnap feleségével és három éves Jani fiával Baracsára ment atyafiához, Szücs Istvánhoz látogatába. Az öregek a szobában beszélgettek, a kis Jani pedig Szücs hasonló nevű fiával a felszerbe ment játszani. A felszerben levő ágyon egy föltött [revolver fekküld. A gyermekek észre vették a fényes jószágot és addig ágaskodtak, a míg elérték és levettkék az ágyról. A kis Szücs Imre [kaparintotta kezébe és nagy örömmel játszan] kezdett vele. E közben a fegyver elsült és a golyó a kis Janika mellébe furródott. A szerencsétlen gyermek holtan rogyott a földre. A gondatlan szülők ellen megindították a vizsgálatt.

— **A Nagy Képes Világtörténet** második kötetje megjelent. A munka Gyomlay Gyula kitűnő tudósunk, az új akadémikus nevét viselő homlokán, s a görögök történetét adja a római hódítás koráig. Eddig élt a görögség önálló nemzeti életet, eddig van külön története. De hatása ezután sem szűnt meg. Módosítja a köztársasági Róma erkölcsait, újá alakítja eszméit. Később, Konstantinápoly alapítása után, egy egész új, külön műveltség fejlődött, új vallási és politikai felfogás: a bizanczy. A görög szellem a közép korban sem szűnt meg politikailag hatni, s elég erős, hogy megtörje a keresztény világ egységét. Művészetők sem halt ki a nemzetélet megszüntével. Maradványai teszik a Rómába fenn maradó műemlékek remekét s mintegy örök kánonja maradtak a művészetnek. Midőn a kereszténység ellene fordul e pogány emlékeknek, hanyatlás áll be a művészetben világszerte. S ha a kereszténység első századainak történetét nem ismerjük elég világosan, egyik oka a művészi tespedés. A világ akkor lát újra nagy művészetet, midőn a renaissance feltámasztja az antik emlékek kultuszát. E gazdag nép szellemi életének legdusabb időszakával foglalkozik Gyomlay könyvei. A kötettel egy idejűleg jelent meg a nagy vállalata 25 füzetek, melyben a görög rész kezdődik. A könyvben a tárgy természeténél fogva tömördeke szebbnél-szebb illusztráció és műmelléklet, úgy hogy e kötetet még sokkal gazdagabb, mint az első volt. A kötet ára diszkótésben 8 frt. Részlelfizetésre is kapható. Egyidejűleg füzetekben is megjelenik. Kapható füzetként Révai Testvérek Irod. Int. Részvénytársaságánál, (Budapest, Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedésben.

— **Zola Emil,** a világhírű francia regényíró, a kit az ismert „J'accuse“ című ozikke után nemzetének nagyrésze megtagadott és száműzött, ismeretlen magányában megírta „Termékenység“ (Fecondité) című legújabb regényét. Az egész művelt világ fessült érdeklődéssel várja a regény megjelenését, mely fessült érdeklődéssel várja a regény megjelenését, mely francia, angol, német és magyar nyelven fog május hó 18-án — egyidejűleg először megjelenni. A világirodalom regényíróinak remekét magyar nyelvű újságban többnyire csak akkor jelentek meg, amikor már amikor már azok a könyvpiaczon — persze rémdrága áron — tíznél több kiadást is megérték. Annál jobban örvendeztet meg bennünket az a hír, hogy a felszázados jubileumát megünni készülő Pesti Napló, bár nagy anyagi áldozatok árán, de mégis megszerezte a mű magyarrá való fordításának és kiadásának jogát így Zola e legújabb érdekesítő regénye a többi idegen nyelvű nagy lapokkal egyidejűleg, azaz május hó 18-án fog a Pesti Napló hasábjain megkezdődni.

— **Gazdasszonykodás.** Ha asszonyaink egy másiktól vannak, a cselédügyön kívül állandó téma a gurmundéria is. Mert hiába, a jó konyha minden gazdasszonynak egyik büszksége és mindig iparkodnak egymástól eltanulni, kikérdezn, hogy ezt vagy amaz az ételt miként készítik. Ezekre a kérdésekre ad felelet három könyv, melyeket Erzsébet néni, a kitűnő hírnévként örvendő íródnő-társunk szakavatottsággal szerkesztett meg. Az egyik „Hogy kell befőzni?“ a befőttek összes neveit tárgyalja. A másik „Hal- és vadfélék készítése“ és a harmadik a „Tészták Könyve“, mely az összes főtt és sült tészták készítésével ismeret meg. Mind a három könyv több kiadást ért már és ára mindegyiknek diszkótésben csak 1 frt. A könyvek mindegyike külön is kapható. Megrendelhetők Lévai Mór könyvkiadóhivatalában Budapesten, IV. Egyetem-utca 1. sz.

Az első szabadkai műtárlat.

Saját legmegbízhatóbb tudósítónktól.

Saját belső mű-kritikusunk tegnapielőtt éjjel megálmódta, hogy milyen lesz az első szabadkai szépművészeti kiállítás? Kritikáját a következőkben adjuk:

Végigbarangolván a tárlatnak mind az egy termét, a melyről senki se gondolná, hogy pár nappal ezelőtt még városi magazin volt, kellemesen lepelt meg, hogy a művészek legnagyobb része helyi tárgyú vagy vonatkozású művet állított ki. Összesen kilencz kép és egy szobor van kiállítva, és ezek az imponáns számok csak azt bizonyítják, hogy a magyar művészvilág színe-java sietett alkotásait városunkban bemutatni, jól ismervén ötvenezer lélekre menő intelligenciánk finom esztétikai érzékét és a Horatius-zengette Macenasét megszegyenítő áldozatkészségét.

A tárlat legkitűnőbb vászna a 4. számú (a bemenettől jobbra, I. sarok, a m. kir. fehér hígienikus köpö-edény fölött) amelynek czime: „Száz liter bor, száz szál gyertya...“ Remek zsáner-kép. Az ivóban négy juhász atyafi ül az asztalnál, előtük száz üres flaska... Három hős még az öntudata virágjában van: élénkek, gesztikuálnak... A kép annyira sokat mondó, hogy az ember leolvassa az emberek arcáról, hogy mi fölött vitakoznak? Arról van szó, hogy még harmincz vagy negyven liter bort hozzanak-e? A negyedik alak már csöndes rezignációban leledzik: az asztalra hajtja a fejét... Alatta, a padlón vörös foltok vannak... Bizonyára a gyertya-világ fényfoltjai...

A kép zseniális fiatal szerzőjének, Szencsiki Kajtana Vránynak, a ki tudunkkal tavaly még verucsi posztjáró rendőr volt, fényes jövőt merek jósnolni. Excelsior! — hogy dr. Ruber jeles esztétikusunk elmés és eredeti biztatásával éljek.

A merész, megdöbbentő verizmus iskoláját képviseli A legsötétebb Mlakából című festmény a mely a mlakai nyit csatornának egy részletét mutatja be megkapó hűséggel... Mi minden nincs ebben a kanálisban! Vasaló, részeg ember, jobblétre szenderült eb, fiákker, egy obtyinár, a kit a magisztrátus beledobaltott a kanálisba, mert a csatorna-rendezést sürgette, és végezetül egy vizgyógyintézet tulajdonosa, a kit öngyilkosságba kergetett a nyomor...

Kitűnő portrait a 7. számú kép, a mely egy gazdag, porohos, aranyláncos szabadkai urat ábrázol... Ez az úr egyébként kocsmáros...

Az új szecessionista iránynyal is találkozunk a tárlaton (II. sarok, a baromfi ketrec

mellött). Itt függ egy tájkép, a mely a palicsi világhírű fenyves-erdőt mutatja be a nyájas és nyájtalan publikumnak — vörös színben. A festmény czime: A szűzi szeggyen-pírban égő fenyves-balkfcsok.

Figyelemre méltó tehetség műve az I. sz. festmény, a melyen városunk egyik főutcáját látjuk fehér téli mezben. A népes utca közepén egy néptelen villamos kocsi halad; a kocsivezető könyörgő tekintetet vet a járó-kelőkre, a kezében égő lámpa. A kocsi hátulján áll a kalauz, a ki mézes kalácsossal, fagyos szalonnával és téglagyári részvények ezreivel csalogatja fölszállásra a sétáló közönséget. A kép czime: Egy országdot egy fölszállóért, avagy: Modern Diogenes.

Első impresszióimról ennyit. A többi műalkotásról legközelebb írok.

Ezúttal még csak azt jegyzem meg, hogy nagyon helyes dolog volt a szobrot sörös hordóra állítani. Örülünk, hogy ennek az eszmének a hívei a juryben többségben voltak. Nem lett volna semmi hatása a szobornak, ha a referens indítványát elfogadván, obranczára akasztják.

Végül: valami kifogásolni valóm is van. Még pedig az, hogy a táblák, a melyeknek ez a fölírásuk:

kicsik és nem elég szembeötlők, habár a kiállításuk művészi kézre vall.

KI—Linc.

Egy szó a kishegyesiekhez.

E hó 7-én a kishegyesi kisállomás ujonnan megnyitott vendéglőjében magam is résztvettem abban a nagyobb számú társaságban, a mely ez alkalommal a saját jókedvéből egybegyűlt. A jóízű lakoma és a vidám pohárcsengés között mindenre gondoltam, csak arra nem, hogy ez az oltótem azt fogja maga után vonni, hogy a nyilvánosság előtt ezért nyilatkoznom kell majd. A felszólalásra az készlet, hogy a községheliek között az a hir kelt lábra, hogy a Gergely-Cziráki féle sajtóper ezáltal megszűnt és hogy békés uton eleje lett állva az én közlekedésem folytán annak az ügynek, amely Szegeden várja az eldöntését. Annyi tény, hogy ez alkalommal ismerkedtem meg az ottani községi aljegyzővel, Limbek Pállal és őszintén megvallom, most is csak örvendek annak, hogy a közszereteten álló aljegyzőben azt az embert ismertem fel, aki hivatalra lesz annak idejében ennek a községgnek az ügyeit vezetni.

Igaz, hogy én jól tudtam, hogy Limtek aljegyző veje annak a Cziráki Józsefnek, aki ellen Gergely János lapomban azokat a cikkeket je'entel'e meg, amelyek miatt egy óriási nagy sajtóper lett folyamatba téve, de nyiltan kérdezem mindenkitől, hogy vajjon mi összefüggésben van ez velem akár mint lap-szerkesztő el, aki mindig nyiltan ostoroz'am

a visszaéléseket, akár mint ügyvéddel, aki ügyfeleim érdekeit személyekre való tekintet nélkül szoktam képviselni? Sőt éppen azt hiszem, hogy elfogulatlanságom kétségtelen tanúságát adtam akkor, amikor ügyvédi hivatásomat nem vittem át a társadalmi érintkezésbe, amikor mitsem törődve alacsony gondolkodásu emberek gyanúsításaival, baráti pohara közöttöttem az aljegyzőre és jókedvre hangoltam azt a kedves kis társaságot, amelynek egyik szerény tagja voltam. Azt hiszem, csak egy lépéssel előre vittem ezzel is azt, hogy ebben a jobb sorsra érdemes községben valaha a béke helyreálljon. Aki ezt e'ömozdítani nem igyekszik, az nem jóakarója a községnek, az csak a vizsályt akarja.

Ebben a dologban leginkább Gergely János van érdekelve és meg vagyok győződve arról, hogy ez az intelligensen gondolkodó ember nem osztja azt a véleményt, amelyet elíenem csak a rosszakarát bocsáthatott szárnyra. Szabadkán, 1899. május hó 14-én.

Dr. Csillag Károly.

Szerkesztői üzenetek.

S. János urnak. Beküldött költeménye tekintettel arra, hogy ön 1. számú hordár nem is olyan rozsz. Az első strofája olyan megható hogy az érzékeny szívű olvasóközönségre való tekintetből mellőztük. Miért kívánja ön a bizciktlistákat megbüntetni? még azontul is, hogy ön versben megénekij öket? Ám legyen az egyik strófát itt közöljük:

„Hogy ha mégis megtörténik
Rajlatok a baleset,
Engedjétek, vigye hőrit,
Annak lenni így kellett!
Mért nem tértek ki előtte,
A bűnösök tik vagytok,
Hiszen szóllott a csengője
És ti rá sem hallgattok.
S ha megtudni akarjátok
Nevét mivel majd így jártok
Akkorra már tudja Isten
Melyik soron — kit lökött fel!“

Ha önnek állandóan ilyen verseket kellene hordani — bizonyára felhagyna a mesterséggel,

* Elsőrangú hazai gyártmány *

Pontos cím:

**Első magyar
Gazdasági Gépgyár**
részvény-társulat
BUDAPEST.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára,
mely a gazdálkodáshoz szükséges
összes
gazdasági gépeket gyártja.

Rendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágo kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

Részletes árjegyzékkel
és szakszerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szecskaavágók Morzsolók.

A Jókai-utczában szombattól kezdve láthatók a világ legokosabb kutyaí. Konkurenczia nélkül.

Caró, a világ egyetlen zongorázó kutyaí s úgy ó, mint 20 társa, mind szereteire-méltó állatok. Mutatványaik meglepik a nézőt. Köztük Caró az elsőrendű, mely a többek között

„Az utolsó rózsát“ a „Mária“ operából játsza, ami az ő kedvenc darabja. Az utóbbi kutyaíkat sok fáradozás után **írás, olvasás és számolásra** is rábírtam úgy, hogy a közönség által feladott számtani példákat megoldani képesek. Ismerik a **festéket, a virágokat, erómutatványokat produkálnak és táncsolnak.** Szóval a művészet legmagasabb fokán állanak, eddig még nem látott módon. Ezen érdekes előadásához bátorodom a n. é. közönséget meghívni.

Bélepti-díj: Tánlásszék 50 kr., I. hely 40 kr., II. hely 30 kr., III. hely 15 kr. Katonák csillag nélkül és deákok az első három helyen felét fizetik. — **Előadás délután 4, 6 és 8 órakor.**

Számos látogatásért eszedik **H. Prechtel,** tulajdonos **Uj! Bella Elvora Uj!** a világ egyedül létező élő mellszobra. Elegans megjelenés. Biztos siker.

Hirdetmény.

Van szerencsénk a t. cz. közönséget tisztelttel értesíteni, hogy Szabadkán a IV. sorsjáték osztálysorsjegyek elárúsításával **Illgenn János** fúszkereskedő urat biztuk meg **Mayer és Linzer**

a m. kir. osztálysorsjegyek főelárúsítóí Budapest. Vonatkozva fenti hirdetményre ajánlok már most I. osztályra sorsjegyeket

$\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$

6 frt. 3 frt. 1 frt 50 kr. 75 kr.

Illgenn János fúszkereskedő ajánlja dusan felszerelt raktárát mindennemű teljesen veszélytelen

Hűzjátékokból.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2°, epész 12 lóerőig, továbbá járgány-cséplőgép, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill“
legjobb sorvetőgépek, szecskaavágók, répvavágók, kukoricsa-morzsolók, darálóok, őrlő-malmok, egyetemes acéli-akéli.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékkel kíséretre. Ingyen és bérmentes küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

Üzletmegnyitás.

Mély tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy **ma, vasárnap, Kossuth-utca, dr. Dominus-féle házban**

Czukrászdámot
megnyitottam.

A Kugler-féle cs. és kir. udvari czukrászdában szerzett számos évi gyakorlatom, továbbá Budapest székesfőváros belvárosában 10 éven tul fennállott duálló üzletem révén a főváros legelőbbskelő köreinek magas pártfogását és megelégedését voltam szerencsés birni. Czukrászdám jó hírneve az arisztokratia legmagasabb körében is ismeretes volt ugyannyira, hogy ő cs. és kir. Fensége Clotild főherczegnőt is vásárlóm közé volt szerencsém számítani.

Mídon a szabadkai n. é. közönség szives bizalmát kérem, igyrem egyttal, hogy a fővárosban eddig szerzett jó hírnevemnek megfelelőleg, oda fogok törekedni, hogy megelégedését minden tekintete then kiérdemelni szerencsés lehessen s magamat nagybecsű pártfogásába ajánlja vagyok aláztatos szolgálja

HERMANN FRIGYES, czukrász.

PREMIER kerékpárak 24 év óta ELSŐRENDŰ JEGY

Egyedüli képviselője **Stern Adolf Szabadka**, Fótér, Vermes-féle ház, hol javítások saját műhelyében pontosan eszközöltetnek.

VALÓDI LINOLEUM PADLÓZOMÁNCZ Fontos háziasszonyoknak!
puha padlóra minden színben.
Törv. védve.

Nincs többé ragadós szobapadló! Linoleum padlózománcz egy óra alatt keményre szárad, gyönyörű fénye van és elérhetetlen tartóssága.

Többször megtörtént, hogy az **Eisenstädter-féle Linoleum** helyett utíntásokat kaptak a vevők, figyelmeztetjük tehát a t. vevő közönséget, hogy mindig és csak **Eisenstädter-féle Linoleumot** kérjen a **vas lovag** védjeggyel.

LAKK- ÉS FESTÉKGYÁR EISENSTÄDTER TESTVÉREK, Bécs.

Thea-vaj !!

Tisztelettel felhívjuk a vajkereskedők figyelmét a tejszövetkezünk által termelt prima centrifugaus **thea-vajra**.

Próbamintát utánvétellel küldünk. Kilgrmja 1 frt 20 kr., a legközelebbi vasuti állomásra szállítva.

Az uj-szivaci tejszövetkezet igazgatósága.

Szabadkán kapható minden jobb fűszer- és csemege kereskedésben

Bámulatos szépséget

lehet elérni a **Dr. Spitzer-féle MÁRIA** kenőccsel, amely már egy tégely használatánál elhalványítja a szeplő- és májfoltokat, állandó használata pedig teljesen eltávolítja. A „Diana-Pouder” és „Mária-szappan”-nal használva pedig megóvjaa az arcz bársnyos küsejét a késő öregségig.

Kapható:
GOVORKOVICH JÁNOS Mária-yógyszertárában Eszék, felsőváros

eredeti csomagokban. Raktár **Wagner és Boholy** fehárneműkereskedésében Szabadkán, **Török József** gyógyszerésznél Budapesten és minden nagyobb gyógyszerárban. Egy tégely 35 kr. Postán legkevesebb 3 tégelylyel küldők utánvétellel. Bővebb felvilágosítással ingyen és bérmentve.

3099 szám 1899. tkvi.
Árverési hirdetményi kivonat.

A szabadkai kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Szabados János** végrehajlatóknak néh. Császár János örökösei végrehajtást szenvedő elleni 22 frt hátralekos tőke követelés s járuléka iránti végrehajtás ügyében a szabadkai kir. törvényszék (a szabadkai kir. jbiróság) területén lévő Szabadka város bellerületén fekvő a szabadkai 2782 sz. betétben A I. 1589 hrsz. a. foglalt Császár Jánosné szül. Szabó Marcell és kk. Császár Etel, Rozália, Pál, Katalin és Péter neveiken álló s az 1881. évi LX. t. cz. 156. §-a értelmében egészben elárverezendő II. kőri 615 sz. ház és 120 □ öl területű udvarlérre és pedig az ingatlanokból a kiskorúakat megillető jutalékokra c 7 rsz. a. Császár Jánosné szül. Szabó Marcella javára bekebelezett haszonélvezeti jog fenntartása mellett az árverést 419 frt — kiban ezenel megállapított kikáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1899-ik év június hó 23-ik napján** délelőtt 9 órakor a szabadkai kir. törvényszék telek-könyvi hivatalában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsarának 10% vagyis 41 frt 90 krt készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt Igazságügyminiszteri rendelet 8. § ban kijelölt ovadékképes értékpapirban kiküldött kezéhez letenni.

Szabadkán, 1899. márczius 15. napján.
Dr. Eperjesi Béla, kir. tszéki bíró.

!! Használjon Ön FEGYVERKEREKET!!!

Különös előnye utólérhetlen könnyű járás (megerősítés nem létezik)

Steyri fegyvergyár
a világ legnagyobb kerékpárgyára.
Árjegyzékek ingyen és bérmentve.
Magyarországi vezérügynökség:
KANN és HELLER cégnél
Budapest.

Képviselőt és raktár: **STERN ADOLF SZABADKA.**

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

Az **ADRIANCE, PLATT** és Co. A **V. VERMOREL-féle**
new-yorki gyár világhírű villofranchéi gyár világhírű
„**ADRIANCE**” „**ECLAIR**”
kéveköltő, marokrakó szató- peronospora, a fecc-
és fűkaszálo-gépeinek kendőinek
magyarországi kizárólagos képviselőte.

Minden a mezőgazdaság keretébe tartozó szükségletek, mint:
vetőmagvak, műtrágyák, anyagok, szerszámok, gépek stb.

legújtanysabb beszerzési forrása 33667
A szövötkezet alapszabályait és havonkint kétszer megjelenő „**ÜZLETI ÉRTESÍTŐ**”-jét bárkinek ingyen és bérmentve megküldi.

MÖRATHON egy imprágnált zamatos gyógyfül-lev-rék cigi retta- és pipadobányhoz

Örömmel szíjja az ember kitűnő tulajdonságai miatt Ragyujtva bármily dohánnyal, az utóbbi égető csipős ize elvész legégszerűségebb keveré- cigi- retta- és pipadobányba tekintve azt, hogy Mórathon a nikotin-ártalmas hatását a gyomorral paralizálja, minden dohánynak nélkülözhetlen

Hat ész pipadobányval vagy négy rész cigi- retta- dohánnyal kevereti

Orvosok által minden doh nyzónak ajánlati

Nagy és mag 30 kr., kis csomag 10 kr., külön vágat és csomagolás pipadobány és külön cigi- rettadobány részére

Próbaküldemény: 10 kis csomag bérmentre 1 ft 26 kr. utánvét mellett.

Viszonteladónak jó vedelmező.

Egyedüli készítő: **MÖRATH TIVADAR** gyógyfűkereskedés Gráz.

Venzérképviselő Magyarország és társországok részére: **Dvorzák János** bevitteli ügynöksége, Budapest, VI. Gyár-utca 43.

2919 szám 1899 Ukv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szabadkai kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a szabadkai kereskedelmi és iparbank végrehajtónak Mátyás Ignác sándori lakos végrehajtást szenvedő elleni 130 ft tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a szabadkai kir. törvényszék, a szabadkai kir. járásbírósg területén levő, Sándor községben fekvő, sándori 21. sz. tjkvben A 206. hrsz. a. foglalt Mátyás Ignác nevével álló 21801. számú ház és 183 nsz.-öl területű udvar és kertre az árverést 400 ftban ezennel megállapított kiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1899. évi június hó 22-ik napjának délelőtt 9 órakor a Sándor község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 40 ftrol készpénzben vagy 1881 LX t.-c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 november hó 1-én 3333. sz. a. kelt Igazságügy miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt ovadéképes értékpapirban kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881 LX. t.-cz. 170 §a érte- lmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiküldött szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Szabadkán, a kir. trvszék telekkönyvi hatóság 1899. évi márczius hó 14-ik napján.

Dr. Eperjessy Béla, törvényszéki bír.

Legnagyobb nyereemény legszerencsésebb esetben 1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyereemény

JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyereemény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

A nyereemények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizelendő	Jutalom	Korona
1	1 jutalom	600000
1	nyer. 1	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	90000
1	" "	80000
1	" "	70000
2	" "	60000
1	" "	40000
5	" "	30000
1	" "	25000
2	" "	20000
3	" "	15000
31	" "	10000
67	" "	5000
3	" "	3000
432	" "	2000
763	" "	1000
1238	" "	500
90	" "	300
31700	" "	200
3900	" "	170
4900	" "	130
50	" "	100
3900	" "	80
2900	" "	40
50,000	nyer. és jut. összreben	13.160,000

A negyedik nagy magy. kir. osztályorsjáték nem sokára ismét kezdődik és

100,000 újból **50,000** nyereemény

sorsjegyre jut, vagyis az oldalt levő nyereeményjegyek szerint az összes sorsjegyek fele eltétlenül nyerni fog.

A nyeresi esélyek tehát, mint már általános ismeretes, örülések.

Összesen **tizenhárom millió 160.000** koronát soknak ki biztosan. A legnagyobb nyereemény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Szives mielőbb megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a terszerü eredeti árban és pedig:

egy egész I-ös oszt. sorsjegyet **6.- frt**
 fél " " " " " **3.-**
 " negyed " " " " " **1.50**
 " nyolczad " " " " " **-.75**

küldünk szét utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A huzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos huzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A huzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan törté- nek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a **rendelvényeket mielőbb** legkésőbb azouban

folyó évi május hó 18. és 19-ig mely napokon a huzás van, hozzánk beküldeni.

Török A. és TSA

a m. kir. szab. osztályorsjáték főelárusítói

Budapest, V., Váci-körút 4/A.

Rendelőlevél kivágandó.

TÖRÖK A. és TSA uraknak
 Budapest, Váci-körút 4/A.

Kérem nekem... (I. osztályú sorsjegyet a hivatalos tervezetűt együtt küldeni.)
 Az összeg: _____ ft

(A mely rovat szükségtelen, töröndö.)

Pontos czím.

„TANARON“

Az ésszerűen és szorgalommal kezelt gyümölcsfa-tenyésztés busán jövedelmez gondozójának, ezért szükséges, hogy a termelők figyelme: első sorban a fát és gyümölcsöt egyaránt pusztító rovar és féreg ellen irányuljon.

Több hírneves pomológus szakértő tanácsai nyomán sikerült a gyümölcsfa-permetezéshez szükséges alkotórészek birtokába jutnom.

Ezeket az előírt módozat szerint összeállítván, vegyileg megvizsgáltattam és

„Tanaron“
 gyümölcsfa-permetező szer

néven hozom forgalomb; egyidejűleg a szabadalom elnyerése czéljából 9754. sz.

Számos elismerő s köszönő levelek közül klemeljük: Beretvács Pál szálloda- és szálló-tulajdonos Kecskeméten, Hordás Ferencz szálló-tulajdonos E.- Füred Simony Jakab földbírtokos Pa-Tornyo-Lüb, Fischer Vilmos kereskedő Császártöltés, Medvevizi György I. Jégyszó R. Palota, Ferenczy gyógyszerész Petrovácz, Braun Károly bírtokos Eger, dr. Klein Adolf osztály- orvos Szabadka, Bacarcich Sándor altábornagy Nagy-Écs, Soós Elemér ezredes Péczél.

gyümölcsfa permetező szer.

a. a bejelentést megtettem. Ugy az összeküldés, de különösen a vegyi vizsgálat kitűnő eredménye azon határozott kijelentésre batorítanak, miszerint a Tanaron egyike a legjobb gyümölcs-féregirtó szereknek, feltétlenül biztos eredménnyel jár és nincs semmi káros hatással sem a fa sem pedig annak gyümölcsére.

Egy doboz ára 60 kr. — A fecskendő darabja 1 ft.

Sugár Manó, gyártelep: Szabadkán, I. kör, Berocsényi-utca 351, saját ház.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.